

СССР-Чехословакия достығы жасасын!

СССР-Чехословакия Достығын Қолдау Комитетінің, екі елдің депутаттарының Обамасын Сөзіннің және ІК(С)В Петропавл қалалық комитетінің органы

СССР-Чехословакия Достығын Қолдау Комитетінің, екі елдің депутаттарының Обамасын Сөзіннің және ІК(С)В Петропавл қалалық комитетінің органы

Қысқашы уақытта СССР Үкметі мен Чехословакия Республикасы арасындағы достық, өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтимақтасып іс істеу туралы жөнінде келіссөздер шын жүректен достық езара ұғынысу болды, сөйтіп осы жылғы Москвада „Советтік Республикалар Союзы мен Чехословакия Республикасы арасындағы достық, өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтимақтасып іс істеу туралы шартқа қол қоюға“ Протоколына қол қойып тіреді.

Соғыстан кейін ынтимақтасып іс істеу туралы Советі Президиумының өкіл етуі бойынша Сыртқы Істер Халық Комиссары В. М. Молотов жолдас пен Чехословакия Республикасы Президентінің өкіл етуі бойынша Чехословакия Республикасының Москвадағы Төтенше және Полномочиелі Елшісі Эд. Фирлингер мырза қол қойды.

Шартқа қол қою кезінде СССР жағынан: И. В. Сталин жолдас, М. И. Калинин жолдас, К. Е. Ворошилов жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссарының орынбасары А. Е. Корнейчук жолдас, СССР-дің Чехословакия Республикасы Үкметіндегі Төтенше және Полномочиелі Елшісі В. З. Лебедев жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссариаты

Мүшесі А. П. Павлов жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссариатының IV-Еврей Бөлімінің Менгерушісі В. А. Зорин жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссариатының Баспасөз Бөлімінің Менгерушісі Н. Г. Пальгунов жолдас қатысты.

СССР-Чехословакия Достығын Қолдау Комитетінің, екі елдің депутаттарының Обамасын Сөзіннің және ІК(С)В Петропавл қалалық комитетінің органы

Советтік Социалистік Республикалар Союзының Жоғарғы Советі Президиумы және Чехословакия Республикасының Президенті, жылғы 16 майда Прагада қол қойылған СССР Союзы мен Чехословакия Республикасы арасындағы достық және өзара көмектесу шартты өзгертіп, толықтырып және Германияға қарсы соғыста бірлесіп қыймыл жасау туралы Советтік Социалистік Республикалар Союзы Үкметі мен Чехословакия Республикасы Үкметі арасындағы 1941 жылғы 18 сәуірде Лондонда қол қойылған шарттарын бекітуді көзделтіп, соғыстан кейін бейбітшілікті қалпына келтіру және Германияға қарсы агрессия жасауға жол бермеуді, сөйтіп өзара достық және соғыстан кейін бейбітшілікте ынтимақтасып істеуді көздеп, сол мақсатпен шарт жасауға қарар алды және оның өкілдері есебінде: Советтік Социалистік Республикалар Союзының Жоғарғы Советі Президиумы-Сыртқы Істер Халық Комиссары Вячеслав Михайлович Молотовты, Чехословакия Республикасының Президенті-Чехословакия Республикасының Советтер Союзындағы өкілі Зденек Фирлингерді тағайындады, шарттың толық тәртіпте және тиісті мада жасалғандығы анықтанған өздерінің полномочиелерін сырттаннан кейін, мынадай келісімге келді:

1 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдер, үнемі достық және соғыстан кейін достаспа ынтимақтасып, іс істеу саясатында өзара бірігуге және сондай-ақ өзара көмектесуге келіскеннен кейін, бір-біріне соғыстық және басқа көмек көрсетуге және Германияға қарсы және Европадағы агрессиялық істерде Германия мен байланысты барлық мемлекеттерге қарсы осы соғыста қандай да болмасын бірін-бірі қолдауға міндеттенеді.

2 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдер өзара келісіп алмайынша үстіміздегі соғыс дәуірінде Гитлер үкметі немесе агрессиялық ниеттерінің бәрінен айқын безбеген Германияның қандай да болмасын басқа үкметімен еш қандай келіссөз бастамауға, Германиямен немесе Европадағы агрессиялық істерде онымен байланысты қандай да болмасын басқа мемлекетпен келіссөздерін бастамауға және өзара келісіп алмайынша келісім жасамауға және қандай да болмасын бітім шартын жасаспауға міндетті болады.

3 статья
1935 жылғы 16 майда Прагада қол қойылған олардың шартында айтылған өздерінің соғыстан бұрынғы бітім және өзара көмектесу саясатын бекіте отырып, Шарттасушы Елдер егер олардың біреуі соғыстан кейінгі дәуірде, өзінің „Дранг нах Остен“ саясатын қайта-

лаған Германиямен, немесе Германиямен тікелей біріккен мемлекеттердің қандаймен болса да соғыс әрекеттеріне душар етілсе, немесе мұндай соғыстың қандай да болмасын басқа формасына душар етілсе, онда Шарттасушы Ұлы Дәрежелі екінші Ел мұндай жолмен соғыс әрекеттеріне душар болған Шарттасушы Елге өз інінің билігіндегі қандай да болса соғыс жәрдемі және басқа жәрдем көрсетіп, көмектеседі.

4 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдер, олардың әрқайсысының қауыпсыздық мүдделерін еске ала отырып, бейбітшілікті қалпына келтірген дәуірде тығыз достасып және ынтимақтасып іс істеуге және олардың тәуелсіздігі мен суверенитетіне өзара хұрметтесу, сондай-ақ басқа мемлекеттің ішкі істеріне қол сұқпау принциптеріне сәйкес қыймыл жасауға келісті. Олар өздерінің экономикалық қарым-қатнастарын мүмкін қадарына анағұрлым кең мөлшерде өрістетуге келісті.

5 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдердің әрқайсысы шарттасушы Ұлы Дәрежелі екінші елге қарсы бағытталған қандай да болмасын одақ жасамауға және ешқандай коалицияға қатыспауға міндетті болады.

СССР Жоғарғы Советі Президиумының өкіл етуі бойынша
В. МОЛОТОВ.

6 статья
Бұл шарт оған қол қойылғаннан кейін дереу күшіне кіреді және мүмкін қадарына қысқа мерзімнің ішінде бекітілуге тиіс, тиіс бекіту грамоталары неғұнғыз арада Москвада өзара табылмай.

Бұл шарт қол қойылғаннан тап, 20 жыл бойына күшінде болды, мұнан кейін, егер Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдердің біреуі жоғарыда көрсетілген 20 жылдық уақыттың аяғында мерзім аяқталуынан 12 ай бұрын өзінің шарттан бас тартуды тілейтіндігін мәлімдемесе, онда келесі бес жыл бойына күшінде қала береді, әрқашан да осылай болып, Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдердің біреуі бұл шарттың іске асырылуын тоқтатуды тілейтіндігі туралы 12 айлық жазбаша ескерту жасағанға дейін күшінде қала береді.

Осыны ыспаттау үшін өкілдер бұл шартқа қолдарын қойып, оған өздерінің мөрлерін басты.

Шарт орыс және чехословак тілдерінде әрқайсысы екі дана болып жасалды.

Екі текстің екеуінің де күші бірдей болып есептеледі.

Москва, 1943 жылғы 12 декабрь.

Чехословакия Республикасы Президентінің өкіл етуі бойынша
З. ФИРЛИНГЕР.

Достық, өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтимақтасып іс істеу және өзара көмектесу туралы Советтік Социалистік Республикалар Союзы мен Чехословакия Республикасының арасындағы 1943 жылғы 12 декабрьде жасалған шартқа протокол

Достық, өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтимақтасып іс істеу туралы Советтік Социалистік Республикалар Союзы мен Чехословакия Республикасы арасындағы достық және өзара көмектесу шартына қол қойылғаннан кейін, мынадай келісімге келді:

Германия агрессиясының объекті болып отырған қандай да болмасын үшінші елдің бұл шартқа өзі тілеп қосылғысы келген жағдайда, — СССР Союзы Үкметі мен Чехословакия Республикасының өзара келісуі бойынша үшінші елдің бұл шартқа қол қоюына мүмкіншілік беруге келісті, сонда бұл

шарт үш мемлекеттің шарты болып есептеледі.

Бұл протокол орыс және чехословак тілдерінде әрқайсысы екі дана болып жасалды.

СССР Жоғарғы Советі Президиумының өкіл етуі бойынша
В. МОЛОТОВ.

Екі текстің екеуінің де күші бірдей болып есептеледі.

Москва, 1943 жылғы 12 декабрь.

Чехословакия Республикасы Президентінің өкіл етуі бойынша
З. ФИРЛИНГЕР.

дың жауы—неміс-фашист басқыншыларды талқандау үшін алға басайық!
ССРС-Чехословакия достығы жасасын!

Советтік Федеративтік Комитетінің, екі елшілер депутаттарының Обамстық Советінің және ЦК(С)В Петропавл қалалық комитетінің органы

ЫҚ, ӨЗАРА КӨМЕКТЕСУ ЖӘНЕ СОҒЫСТАН КЕЙІН ЫНТЫМАҚТАСЫП ІС ІСТЕУ ТУРАЛЫ СОВЕТТЕР СОЮЗЫ МЕН ЧЕХОСЛОВАКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫ АРАСЫНДАҒЫ ШАРТҚА ҚОЛ ҚОЮ

ың уақытта ССРС Үкметі Чехословакия Республикасы арасындағы достық, өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтымақтасып іс істеу туралы жөнінде келіссөздер шын жүректен достық өзара ұғынысу болды, сөйтіп осы жылғы Москвада „Советтік Республикалар Союзы Чехословакия Республикасы арасындағы өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтымақтасып іс істеу туралы шартқа жәнаның Протоколына қол қоюға шын тіреді. Шартқа Кремльде ССРС Жоғар-

ғы Советі Президиумының өкіл етуі бойынша Сыртқы Істер Халық Комиссары В. М. Молотов жолдас пен Чехословакия Республикасы Президентінің өкіл етуі бойынша Чехословакия Республикасының Москвадағы Төтенше және Полномочиелі Елшісі Эд. Фирлингер мырза қол қойды.
Шартқа қол қою кезінде ССРС жағынан: И. В. Сталин жолдас, М. И. Калинин жолдас, К. Е. Ворошилов жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссарының орынбасары А. Е. Корнейчук жолдас, ССРС-тың Чехословакия Республикасы Үкметіндегі Төтенше және Полномочиелі Елшісі В. З. Лебедев жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссариаты

Коллегиясының Мүшесі А. П. Павлов жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссариатының IV-Еврей Бөлімінің Менгерушісі В. А. Зорин жолдас, Сыртқы Істер Халық Комиссариатының Баспасөз Бөлімінің Менгерушісі Н. Г. Пальгунов жолдас қатысты.
Шартқа қол қою кезінде Чехословакия Республикасы жағынан: Чехословакия Республикасының Президенті доктор Эд. Бенеш, Президент Кабинетінің Бастығы Я. Смутный мырза, Чехословакия Сыртқы Істер Министрлігінің Информация Қызметінің Бастығы Я. Краус мырза, Чехословакия армиясының генерал-лейтенанты А. Нижборский, Президенттің Секретарі

Э. Таборский, Чехословакия Мемлекеттік Советінің Мүшесі Б. Врбенский, ССРС-тағы Чехословакия әскер бөлімдерінің Командашысы генерал Я. Кратохвил, ССРС-тағы Чехословакия Соғыс Миссиясының Бастығы полковник Г. Пика, Чехословакия Елшілігінің дипломаттық қызметкерлері Д. Оутрата мырза, Л. Клучка мырза және Э. Мартинек мырза қатысты.
Шартқа қол қойылғаннан кейін М. И. Калинин жолдас пен Эд. Бенеш мырза сөз сөйлеп, пікір алысты.
Төменде Шарттың және оның Протоколының текстері келтіріліп отыр.

ЫҚ, ӨЗАРА КӨМЕКТЕСУ ЖӘНЕ СОҒЫСТАН КЕЙІН ЫНТЫМАҚТАСЫП ІС ІСТЕУ ТУРАЛЫ СОВЕТТІК СОЦИАЛИСТІК РЕСПУБЛИКАЛАР СОЮЗЫ МЕН ЧЕХОСЛОВАКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫ АРАСЫНДАҒЫ ШАРТ

Советтік Социалистік Республикалар Союзының Жоғарғы Советі Президиумы және Чехословакия Республикасының Президенті, жылғы 16 майда Прагада қол қойылған ССРС Союзы мен Чехословакия Республикасы арасындағы өзара көмектесу шарты өзгертіп, толықтырып және Германияға қарсы соғыста бірлесіп қыймыл жасау туралы Советтік Социалистік Республикалар Союзы Үкметі мен Чехословакия Республикасы Үкметі арасындағы 1941 жылғы 18 маусымда Лондонда қол қойылған шарттың Шарттарын бекітуді көзделген шарттан кейін бейбітшіліктің қайта орнанып және Германияның агрессия жасауына жол бермеуді, сөйтіп өзара достық және соғыстан кейін бейбітшілікте ынтымақтасып іс істеуді көздеп, сол мақсатпен шарт жасауға қарар алды және оның өкілдері есебінде:
Советтік Социалистік Республикалар Союзының Жоғарғы Советі Президиумы-Сыртқы Істер Халық Комиссары Вячеслав Михайлович Молотовты,
Чехословакия Республикасының Президенті—Чехословакия Республикасының Советтер Союзындағы өкілі Зденек Фирлингерді тағайындады,
Шарттың толық тәртіпте және тиісті түрде жасалғандығы анықталған өздерінің полномочиелерін сырттаннан кейін, мынадай келісімге келді:

1 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдер, үнемі достық және соғыстан кейін достаспа ынтымақтасып, іс істеу саясатында өзара бірігуге және сондай-ақ өзара көмектесуге келіскеннен кейін, бір-біріне соғыстық және басқа көмек көрсетуге және Германияға қарсы және Европадағы агрессиялық істерде Германия мен байланысты барлық мемлекеттерге қарсы осы соғыста қандай да бір жақтан болмасын бірін-бірі қолдауға міндеттенеді.
2 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдер өзара келісіп алмайынша үстіміздегі соғыс дәуірінде Гитлер үкметі немесе агрессиялық ниеттерінің бәрінен айқын безбеген Германияның қандай да бір болмасын басқа үкметімен еш қандай келіссөз бастамауға, Германиямен немесе Европадағы агрессиялық істерде онымен байланысты қандай да бір болмасын басқа мемлекетпен келіссөздерін бастамауға және өзара келісіп алмайынша келісім жасамауға және қандай да бір болмасын бітім шартын жасаспауға міндетті болады.
3 статья
1935 жылғы 16 майда Прагада қол қойылған олардың шартында айтылған өздерінің соғыстан бұрынғы бітім және өзара көмектесу саясатын бекіте отырып, Шарттасушы Елдер егер олардың біреуі соғыстан кейінгі дәуірде, өзінің „Дранг нах Остен“ саясатын қайта-

лаған Германиямен, немесе Германиямен тікелей біріккен мемлекеттердің қандай да бір болса да соғыс әрекеттеріне душар етілсе, немесе мұндай соғыстың қандай да бір болмасын басқа формасына душар етілсе, онда Шарттасушы Ұлы Дәрежелі екінші Ел мұндай жолмен соғыс әрекеттеріне душар болған Шарттасушы Елге өз інінің билігіндегі қандай да бір болса соғыс жәрдемі және басқа жәрдем көрсетіп, көмектеседі.
4 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдер, олардың әрқайсысының қауыпсыздық мүдделерін еске ала отырып, бейбітшілікті қалпына келтірген дәуірде тығыз достасып және ынтымақтасып іс істеуге және олардың тәуелсіздігі мен суверенитетіне өзара хұрметтесу, сондай-ақ басқа мемлекеттің ішкі істеріне қол сұқпау принциптеріне сәйкес қыймыл жасауға келісті. Олар өздерінің экономикалық қарым-қатнастарын мүмкін қадарына анағұрлым кең мөлшерде өрістетуге келісті.
5 статья
Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдердің әрқайсысы шарттасушы Ұлы Дәрежелі екінші елге қарсы бағытталған қандай да бір болмасын одақ жасамауға және ешқандай коалицияға қатыспауға міндетті болады.
ССРС Жоғарғы Советі Президиумының өкіл етуі бойынша
В. МОЛОТОВ.

6 статья
Бұл шарт оған қол қойылғаннан кейін дереу күшіне кіреді және мүмкін қадарына қысқа мерзімнің ішінде бекітілуге тиіс, тиіс бекіту грамоталары негүне тез арада Москвада өзара табылмай.
Бұл шарт қол қойылғаннан тап, 20 жыл бойына күшінде қалды, мұнан кейін, егер Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдердің біреуі жоғарыда көрсетілген 20 жылдық уақыттың аяғында мерзім аяқталуынан 12 ай бұрын өзінің шарттан бас тартуды тілейтіндігін мәлімдемесе, онда келесі бес жыл бойына күшінде қала береді, әрқашан да осылай болып, Шарттасушы Ұлы Дәрежелі Елдердің біреуі бұл шарттың іске асырылуын тоқтатуды тілейтіндігі туралы 12 айлық жазбаша ескерту жасағанға дейін күшінде қала береді.
Осыны ыспаттау үшін өкілдер бұл шартқа қолдарын қойып, оған өздерінің мөрлерін басты.
Шарт орыс және чехословак тілдерінде әрқайсысы екі дана болып жасалды.
Екі текстің екеуінің де күші бірдей болып есептеледі.
Москва, 1943 жылғы 12 декабрь.
Чехословакия Республикасы Президентінің өкіл етуі бойынша
З. ФИРЛИНГЕР.

Достық, соғыстан кейін ынтымақтасып іс істеу және өзара көмектесу туралы Советтік Социалистік Республикалар Союзы мен Чехословакия Республикасының арасындағы 1943 жылғы 12 декабрьде жасалған шартқа протокол

Достық, өзара көмектесу және соғыстан кейін ынтымақтасып іс істеу туралы Советтік Социалистік Республикалар Союзы мен Чехословакия Республикасы арасындағы шартты жасаған кезде, Шарттасушы Елдер, егер ССРС Союзымен және Чехословакия Республикасымен шектес және бұл соғыста

Германия агрессиясының объекті болып отырған қандай да бір болмасын үшінші елдің бұл шартқа өзі тілеп қосылғысы келген жағдайда,— ССРС Союзы Үкметі мен Чехословакия Республикасының өзара келісуі бойынша үшінші елдің бұл шартқа қол қоюына мүмкіншілік беруге келісті, сонда бұл

шарт үш мемлекеттің шарты болып есептеледі.
Бұл протокол орыс және чехословак тілдерінде әрқайсысы екі дана болып жасалды.
ССРС Жоғарғы Советі Президиумының өкіл етуі бойынша
В. МОЛОТОВ.

Екі текстің екеуінің де күші бірдей болып есептеледі.
Москва, 1943 жылғы 12 декабрь.
Чехословакия Республикасы Президентінің өкіл етуі бойынша
З. ФИРЛИНГЕР.

РСЖоғарғы Советі Президиумының председателі М. И. Калинин жолдастың сөзі

Президент мырза, сізді астанаңыз Москвада Советтер Союзы халықтары атынан тұтықтаймын. Советтің Социалистік Республикалар оюзы мен Чехословакия республикасы асындағы достық, өз ара көмектесуіне соғыстан кейін бірлесіп істеуіне бүгін жасалған шарт неміс-фашистерге қарсы және Германия жағынан Союздың барлық жаңа агрессияға қарсы алып күресімізге маңызды вклад болып отыр.

Өз ара көмектесуі жөнінде 1935 жылғы Прагада жасалған шарттағы әне біздің екі үкіметіміз арасында Германияға қарсы соғыста бірлесе қыймыл асау туралы 1941 жылғы 18 июльде ондонда жасалған келісімдегі халықтарымыздың дәстүрлі достығы, маңызды арихи кезеңдегі жаңа шартпен нығайтылып отыр.

Біздің халқымыздың арасындағы және демнің бүкіл бостандық сүйгіш халықтарының арасындағы жауынгерлік ынтымақтың нығайтуы неміс фашизмін және Европадағы қанды қылмысты істерге сатысушыларды жоюындығымыздың кепілі.

Чехословакия халқының зорлық-зомбылық, жәбір көруі, қаны мен көз жасы үшін және жауға қатты сокқы беруді айыптастырып, жеқсұрын басқыншыларды бүкіл Совет территориясынан қуып шығару жолында күрес жүргізіп жатқан, оның үстіне, Гитлер қыспағының барлық ауырталдығын өзі көтерген Сіздің халқымызға жақын және түсінікті азабы мен қайғысы үшін жаудан кек алатын сағат жақындап келеді.

Гитлер Германиясына қарсы соғыста өз ара жәрдемдесу туралы шарт қазіргі өзінде іске асып жатқандығын көрсете кету жөн болады; бұл ынтымақтың, одақтастар істерінің жеңіп шығуы үшін, жалпы жеңісіміз үшін қол ұстасып, күресіп жатқан халықтарымыздың ұлдарының қанымен нығайды.

Шарт халықтарымыздың соғыстан кейін бірлесе істеуі үшін және «Драйг нах Состен» — «шығысқа шабуыл» жөнінде ескі тонаушылық саясатты қайталамақ болған Германия жағынан болатын әрекеттердің бәрін іске асырмау үшін қуатты негіз салды. Герман империализмінің бұл басқыншылық саясатына қарсы еліміздің халықтары өздерінің бар күш-қуатын жұмсап, қарсы тұруы керек.

Президент мырза, Сізді және Сіздің қызметкерлеріңізді халықтарымыздың ұлы ісі үшін көп жылдар соғыс қызмет істеуге жасалған шартпен құттықтауға рұхсат етіміз.

Бұл шарттың қол қойылумен бахытты аяқталуына сіңірген еңбегіңіз үшін Сізге алғыс айтамын.

Чехословакия Республикасының Президенті Эд. Бенеш мырзаның сөзі

Председатель мырза, мырзалар, бүгін біздің бұл Шартқа қол қоя алғандығымыз жайында менің шын жүректен қанағаттанғандығымды өздерге білдіргім келеді, бұл шартты мен біздің ұлттық тарихымызда және Советтер Союзы мен Чехословакия арасындағы қарым-қатынаста ұлы маңызы бар акт деп қараймын. Бұл Шарт арқылы Чехословакияның 20 жылдан бері халқымыз бен мемлекетімізді неміс империализмінен қорғап қалу мақсатына умтылуы жүзеге асырылды. Біздің шартымыз жантүршігерлік асандыққа, тонаушы неміс шовинизміне қарсы бағытталған бұл соғыстың барысындағы жаратылыстық дәуір болып отыр. Неміс шовинистері бұл соғыста ең алдымен көршілес Славян мемлекеттері — Чехословакияны, Польшаны, Югославияны және Советтер Союзын жоюға тырысып отыр. Бұл шарт біз үшін және барлық одақтастарымыз үшін жемісті болатын келешек стройдың звеноларының бірі болып саналады және Европадағы бейбітшілікті нығайта алады.

Председатель мырза, бұл шартты жүзеге асыруға қатысқан Сізді және Советтің саяси және соғыс қайраткерлерін құттықтауға рұхсат етіміз. Шарт, мұны мен кеше, де айттым, Чехословакия үшін, оның келешегінің тамаша болуы үшін, оның туысқан Советтер Союзының халықтарымен тығыз саяси, соғыс, экономика және мәдени ынтымағы үшін сенімді залог болады.

Чехословакия Республикасының Президенті Эд. Бенеш мырзаның немістерден қолға түсірілген олжа қару-жарақ кермесінде болуы

Чехословакия Республикасының Москваға келген Президент доктор Эд. Бенеш кеше, 13 декабрьде 1941-43 жылдары немістерден қолға түсірілген олжа-қару-жарақтар тұрған көрмеде болды.

Бенеш мырзамен бірге көрмеге Сыртқы Істер Халық Комиссарының орынбасары А. Е. Корнейчук жолдас, Чехословакия Республикасының ССРС-тағы елшісі Эд. Фирлинггер мырза, Эд. Бенеш мырзаның кабинет бастығы Я. Смушный мырза, Чехословакия Сыртқы Істер министрлігінің информация қызметінің бастығы Я. Краус мырза, Чехословакия Мемлекеттік Советінің мүшесі Б. Врбенский мырза, Чехословакия армиясының генерал-лейтенанты А. Нижборский, Чехословакияның ССРС-тағы әскер бөлімдерінің командирлері генерал Я. Кратохвиль, Сыртқы Істер Халық Комиссарының протокол бөлімі менгерушісінің міндетін атқарушы Г. И. Фомин жолдас, Чехословакияның ССРС-тағы соғыс миссиясының бастығы полковник Г. Пика және басқалар еріп келді.

Конақтар көрменің ашық алаңдардағы және павильондардағы экспонаттарын көрді. Экспонаттар жөнінде көрменің бастығы генерал-лейтенант Р. Хмельницкий түсінік берді. Көрменің аралау екі сағаттан аса уақытқа созылды.

(ТАСС)

Стахановтық еңбектің нәтижесі

Сталин жолдастың майданға есе-леп мол көмек беру туралы нұсқауларын мүлтіксіз орындай отырып, Айыртау ауданындағы «Қос көл» ауылшаруашылық артелінің (председателі Әмрин жолдас) мүшелері қоғамдық мал басын көбейтіп, оның продуктивтілігін арттыру үшін колхоз фермаларында тынбастан еңбек істеуде. Колхоз мал шаруашылығын өркендетудің мемлекеттік планын барлық түлік жағынан едәуір артық орындады. Мемлекетке мал шаруашылық про-

дуктылары толық тапсырылды. Колхоз қысқы маусымға ойдағыдай әзірленді. Сөйтіп өздерінің Сталин жолдасқа берген серттің аброймен орындады.

Колхоз фермаларында алдыңғы қатарлылардың саны күн сайын көбеюде. Сауыншы Бимурзина сүт сауу/планын үнемі артық орындайды. Шопан Сәменов жолдас өзінің қажырлы еңбек етуінің нәтижесінде быйыл әрбір жүз саулықтан 115 қозы өсірді.

А. Әлин.

СОВЕТ ИНФОРМБЮРОСЫНАН 13 ДЕКАБРЬДЕГІ ҰРЫСТАР МӘЛІМЕТІ

13 декабрьде КИРОВОГРАД бағытында әскерлеріміз шабуылды ұрыстар жүргізіп, бірнеше елді пункттерді алды.

КРЕМЕНЧУГТІҢ батыс жағында әскерлеріміз душанның қарсылығын және отырып, оның қорғаны шебінің АДАМОВКА, КОЖАРКИ, ГУЩЕВКА, ЯНИЧЬ, ВЛОВИН, ХУТОР қыстағы бекініс пункттерін алды.

МАЛИНАНЫҢ оңтүстік жағында әскерлеріміз душанның жау әскерлері мен танктеріне қарсы ұрыстар жүргізе отырып, өздерінің позицияларын жақсартты.

Майданның басқа участкелерінде барлау жүргізілді және артиллерия-миномет атысы болып тұрды.

12 декабрьде әскерлеріміз барлық майданларда немістердің 35 танкі қыйратты, жойды. Әуе ұрыстарында және зенит артиллериясымен душанның 24 самоләті атып түсірілді.

Кировоград бағытында әскерлеріміз шабуыл жасауда болды. Совет әскерлерінің алға басуын тоқтатуға әрекеттеніп, душпан танктерімен бірнеше рет қарсы атакаға шықты. Артиллеристеріміз және броня бұзушыларымыз танктерімізбен бірлесе қыймыл жасай отырып, жаудың 11 танкі қыйратты, өртеді, сойтіп немістерді кері шегінуге душар етті. Н. гвардия құрамасының бөлімдері душпанның қарсылығын және отырып, алға басты және бірнеше елді пункттерді алды. Бұл елді пункттер үшін болған ұрыстарда немістердің 600 солдат мен офицері, 12 зенбірегі мен 2 бронетранспортері жойылды.

Истребитель-летчик гвардия лейтенант Боевский мен гвардия лейтенант Кальсин душпан алып тұрған территорияның үстінде қыймыл жасап жүріп, немістердің «Фокке-вульф-189» самоләтін кездестірді. Гвардия лейтенант Боевский жаудың самоләтіне атака жасап, оны атып түсірді. Ұрыста Боевскийдің самоләті зияндалып, өртенді. Летчик амалсыздан жерге қонуға душар болды. Гвардия лейтенант Кальсин оған жәрдем көрсетуге асықты. Ол жерге қонып, Боевскийге өртеніп жатқан машина талқандауға жәрдемдесті және өзінің жолдасын кабинетіне отырғызып алып аспанға көтерілді. Летчиктер мешікпей-ақ аман-есен өздерінің аэродромдарына келіп қонды.

Кременчугтің батыс жағында Н. құрамасының бөлімдері алға басып, бірнеше елді пункттерді алды. Душпан әсресе Адамовка елді пункті ауданында қатты қарсылық көрсетті. Н. бөлімінің жауынгерлері кескілескен ұрыстар нәтижесінде немістерді бұл тіректі бекініс пунктінде қуып шығарып, душпанның 400дей солдат мен офицерін жойды. Екінші бір участкеде совет бөлімшелері немістердің 10 зенбірегін, ок-дәрі складын және соғыс мүлкі тиелген ат-арбасын қолға түсірді.

Малина қаласының оңтүстік жағында душпанның танктері мен жау әскерлеріне қарсы қатты ұрыстар болды. Н. құрамасының участкесінде немістер бірінен соң бірі жеті рет атакаға шықты. Жауынгерлеріміз немістердің атақаларының барлығын тойтарып, сонан соң жауға қарсы сокқы берді де өздерінің позицияларын жақсартты. Бір батальондай гитлершілдер жойылды. Жаудың 6 танкі, өздігінен жүретін 2 зенбірегі және 40тан аса автомашинасы өртелді, қыйратылды. Екінші бір участкеде немістердің бір топ танкі мен автоматчиктері бөлімдеріміздің тұрған жеріне өтті. Гитлершілдердің кері шегініп бара жатқан жолын совет бөлімшелері кесіп тастап, кескілескен ұрыстарда оларды қырып салды. Ұрыс даласында жаудың 300ден аса өлігі, немістердің өртенген және қыйраған 16 танкі мен өздігінен жүретін зенбірегі қалды.

Житомир облысында бірлесе қыймыл жасап жүрген бірнеше партизан отряды жауға тұтқиылдан тап беріп, екі темір жол станциясын алды. Бір станцияда партизандар темір жол табанында тұрған немістердің соғыс жүгі тиелген төрт әскер эшелонын, екінші станцияда жол шаруашылығының барлығын талқандады, оны

мен бірге, партизандар 12 паровозды, 300дей вагонды жойды және авиация бомбасы қойылған үлкен складты талқандады. Совет патриоттары бұл станцияларды 12 күн бойы өз қолында ұстап, неміс-фашист басқыншыларға қарсы ұрыстар жүргізуде. Осы уақыттың ішінде партизандар 400ден аса гитлершілді жержастантты.

Совет партизандарының жаңа жеңіске жеткен белсенділік қыймыл және қатынасты хабарлауда. Немістердің 13-көктер дивизиясындағы 436-полктың Армия жағына шыққан ефрейтор Д. Былай деді: «Партизандар алып, оны жою жөніндегі әрекеттерінің барлық әрекеттерін ұшырады. Жақында неміс армиясының 1-армия штурмашы батальоны партизан отрядтары жойды. Жақында Порхов қаласындағы офицерлердің көп өтіп жатқан үй талқандады. Үй толық жойылды. Взрыв уақытында немістердің көп офицері өлтірілді және жараланды».

Немістердің 29-жау әскер дивизиясының артиллерия полкындағы 8-батальон қолға түсірілген обер ефрейтор Льюкс мынаны хабарлады: «Неміс атыс позициясын ауыстыру жөнінде бұйрық алды. Тоғай ішіндегі маршта ойламаған жерден партизандардың шабуылына ұшырады. Олар бізге түс-түс жағымыздан атака жасады. Бізде үрейленушілік етек алды. Батарея командирі обер лейтенант материалдық бөлімді талқандауды бұйырды. Енді кеш болды — солдаттар бәрін тастап, бет-беті мен зытты. Зенбірекерді жоғалтқандығымыз үшін командование бізді жазалау батальонына жіберді».

Немістердің 480-жабдықтау батальонындағы 3-ротаның қолға түсірілген ефрейторы Антон Келгнер былай деді: «Батальонымыз Витебскі маңында темір жол күзетіп тұрды. Түнгі уақытта поезд жүрген кезде біз аяғымыздан тік тұрды. Бақылау пункттерінің арасындағы постылардың барлығын сақшылар күзетіп тұрды. Алайда, партизандар ойлағандары істеді. Партизандар жолды қыйратпаған немесе эшелондарды құлатпаған бірде күні болған жоқ. Оккупацияланған территорияларда поездардың аман есен жүсіреп кездесетін оқыйға».

Неміс-фашист басқыншылығына қарсы облысындағы Асаревичи ревнясында істеген жауыздық істері жөнінде төменде ақты жарияланады. Оккупация уақытында неміс басқыншылар деревнямыздың көптеген адамдарын атып өлтірді. Степанида Протас және оның екі қызы, Андрей Шевченко, Мария Шевченко, Мелания Шушай, Татьяна Пацук, Иван Саранок, Нина Бельченко және басқа адамдар фашист жеңдеттердің қолынан өлді. Немісгер шегіңер кезде халықын бірсыпырасын өздерімен бірге зорлап, айдап өтті. Тек, біраз адамдар ғана тоғайға жасырынып, фашист құллығынан құтыла алды. 40тан аса үйді, мектепті, дүрменді және колхоз құрылыстарын фашист бандиттер өртеп жіберді».

Ақтыға қол қойғандар Асаревичи селосының адамдары: Акуленко, И. Ефименко, К. Протас, Пацук және басқалар.

АЛДЫҒЫ ҚАТАРЛЫ САУЫНШЫЛАР

Красноармейскі ауданындағы «Жаңа жол» ауылшаруашылық артелінің (председателі Мухомов) жолдас мал өсірушілері мал қыстауға күн ілгері әзірленді. Қысқа керекті мал азығының 70 проценті мал қораларына тасылып алынды. Мал қоралары сапалы ремонтталды. Сауыншылар Әбдіғалпарова және Сатыбалдинова жолдастар мал фермаларында стахановша еңбек істеуде. Олар сүт сауу планын әр дайым 120—125 процент орындайды.

ЛЕКЦИЯ ОҚЫЛДЫ

7 декабрьде облыстық драма театры үйінде «ССРС-тың соғыс-саяси және халық аралық халі» деген тақырыпта лекция оқылды. Лекцияны Қазақстан К(б)П Орталық Комитетінің лекторы Новиков жолдас оқыды. Лекцияны 750 адам тыңдады. Лекция қызықты болды.

Жауапты редактордың орынбасары К. ӘЛІМБАЕВ.